

KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUẢNG BÌNH NĂM 2013 VÀ ĐỊNH HƯỚNG HOẠT ĐỘNG NĂM 2014

TS. NGUYỄN ĐỨC LÝ

Giám đốc Sở Khoa học và Công nghệ Quảng Bình

Kết quả hoạt động khoa học và công nghệ năm 2013

Xác định tầm quan trọng của khoa học và công nghệ (KH&CN) trong sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội (KT-XH) ở địa phương, tỉnh Quảng Bình luôn quan tâm phát triển tiềm lực KH&CN, chú trọng nâng cao chất lượng và hiệu quả các hoạt động KH&CN theo hướng gắn kết KH&CN với sản xuất và đời sống, làm cho hoạt động KH&CN thực sự trở thành động lực thúc đẩy sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa (CNH-HĐH) và phát triển KT-XH tỉnh nhà.

Năm 2013, năm thứ 3 thực hiện nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ 15, mặc dù có nhiều khó khăn thách thức từ cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới, ảnh hưởng của thiên tai, nhưng bằng sự nỗ lực lớn, tỉnh Quảng Bình đã đạt nhiều thành quả trong phát triển (KT-XH), đặc biệt là góp phần tăng trưởng kinh tế và nâng cao đời sống của nhân dân. Những thành tựu đó có sự đóng góp thiết thực và hiệu quả một phần của hoạt động KH&CN.

Kế thừa và phát huy những thành quả KH&CN trong những năm trước, năm 2013 Sở KH&CN Quảng Bình tiếp tục nghiên cứu từ thực tiễn hoạt động và các xu thế phát triển để tham mưu, đề xuất và cung cấp những luận cứ khoa học cho cấp ủy Đảng, Chính quyền địa phương trong việc hoạch định các chủ trương, chính sách thuộc lĩnh vực KH&CN. Từ những tham mưu, đề xuất đó, Tỉnh ủy, UBND tỉnh đã ban hành nhiều chương trình hành động và tổ

Đ/c TS. Trần Tiến Dũng - Phó Chủ tịch UBND tỉnh, Trưởng ban tổ chức Hội thi trao giải nhất Hội thi STKT lần V

Ảnh: TL

chức nhiều hoạt động KH&CN có ý nghĩa thiết thực phục vụ sự phát triển KT-XH của địa phương, như: Tham mưu UBND tỉnh trình Thường vụ Tỉnh ủy ban hành Chương trình hành động của Ban Thường vụ Tỉnh ủy thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần 6 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (Khóa XI) về phát triển KH&CN phục vụ sự nghiệp CNH-HĐH trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế; Tham mưu UBND tỉnh tổ chức thành công hội thảo khoa học về Phong Nha - Kẻ Bàng (PN-KB) nhân dịp Kỷ niệm 10 năm Vườn Quốc gia PN-KB được công nhận là Di sản Thiên nhiên thế giới; Tổ chức thành công hội thảo khoa học lấy ý kiến góp ý dự thảo sửa đổi Hiến pháp năm 1992; Phối hợp với các sở, ban ngành có liên quan tham mưu UBND tỉnh xây dựng kế hoạch tổ chức các hoạt động Kỷ niệm 410 năm hình

thành tỉnh Quảng Bình (1604-2014)...

Trong công tác nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ, các đề tài, dự án nghiên cứu khoa học đã bám sát các nhiệm vụ trọng tâm, trọng điểm trong chương trình phát triển KT-XH của địa phương. Các đề tài, dự án nghiên cứu khoa học đã góp phần cung cấp luận cứ khoa học phục vụ phát triển bền vững KT-XH, góp phần quan trọng nâng cao chất lượng tăng trưởng, hiệu quả và năng lực cạnh tranh của nền kinh tế. Nhiều đề tài, dự án nghiên cứu có hàm lượng khoa học và tính thực tiễn cao như: Dự án “Hoàn thiện công nghệ sinh sản nhân tạo cá Lăng chấm phù hợp với điều kiện nuôi tại tỉnh Quảng Bình”, dự án “Ngói tráng men cao cấp công nghệ ép bán khô, xương bán sứ”, đề tài “Nghiên cứu, điều tra, xác định các loại sâu, bệnh hại chủ yếu trên cây cao su tại Quảng Bình; đề tài “Nghiên cứu, phân tích và đánh giá dư lượng thuốc bảo vệ thực vật trong sản phẩm rau, củ, quả trên địa bàn tỉnh Quảng Bình”...

Bên cạnh việc đẩy mạnh hoạt động nghiên cứu khoa học, hoạt động KH&CN cơ sở đã đưa công tác quản lý nhà nước về KH&CN đi vào chiều sâu, thúc đẩy các hoạt động sản xuất trên địa bàn tỉnh ngày càng phát triển theo hướng năng suất, chất lượng và hiệu quả; triển khai xây dựng và nhân rộng nhiều mô hình ứng dụng tiến bộ KH&CN phục vụ phát triển KT-XH của địa phương như: Lúa QX3, QX8, ngô Tố Nữ, giống cây cao su RRIM712, RRIM600, RRIC100, chanh không hạt, cây phật thủ, nuôi thương phẩm và nhân giống bò câu Pháp, nuôi sinh sản bán nhân tạo giống Kỳ Nhông trên cát, nuôi Kỳ Đà thương phẩm, nuôi Dúi sinh sản...

Các mô hình KH&CN triển khai ứng dụng đều phù hợp với thực tiễn, đảm bảo tính khoa học và hiệu quả kinh tế; việc xây dựng các mô hình đã tạo ra ngành nghề mới, tăng thêm đối tượng cây trồng, vật nuôi trên địa bàn các huyện, thành phố.

Hoạt động quản lý công nghệ, sở hữu trí tuệ và an toàn bức xạ hạt nhân đã tập trung tuyên truyền, phổ biến các văn bản pháp luật về sở hữu trí tuệ, an toàn bức xạ hạt nhân dưới nhiều

hình thức khác nhau. Năm 2013, Sở KH&CN đã hướng dẫn 10 hồ sơ xin cấp phép hoạt động bức xạ và đã thẩm định cấp giấy phép hoạt động bức xạ cho 10 cơ sở. Đồng thời, nhân ngày Sở hữu trí tuệ Thế giới, Sở KH&CN đã phối hợp với Cục Sở hữu trí tuệ và Trường Đại học Quảng Bình tổ chức lớp tập huấn về “Bảo hộ kết quả nghiên cứu và khai thác thông tin sở hữu công nghiệp” cho cán bộ và giảng viên của Trường Đại học Quảng Bình nhằm cung cấp các thông tin bổ ích và cách tiếp cận vấn đề bảo hộ các kết quả nghiên cứu cũng như phương pháp khai thác thông tin sở hữu công nghiệp để phục vụ cho công tác giảng dạy, học tập và nghiên cứu.

Thực hiện Chương trình nâng cao năng suất và chất lượng sản phẩm hàng hoá của doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh, năm 2013, Sở KH&CN đã hỗ trợ 05 doanh nghiệp với tổng số tiền 98 triệu đồng. Thông qua Chương trình trên đã giúp các doanh nghiệp trong các lĩnh vực: Nghiên cứu khoa học, đổi mới công nghệ, sáng kiến cải tiến kỹ thuật và áp dụng các tiến bộ kỹ thuật vào sản xuất kinh doanh, xác lập và bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ, áp dụng các hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến theo tiêu chuẩn quốc tế và tham gia các loại hình giải thưởng chất lượng.

Hoạt động thanh tra KH&CN tiếp tục tạo được sự đồng thuận và niềm tin của người dân và các nhà sản xuất, các doanh nghiệp làm ăn chân chính bằng những thành tích trong công tác phòng chống sản xuất, kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng, gian lận trong tiêu chuẩn đo lường chất lượng và tranh chấp trong sở hữu công nghiệp. Năm 2013, Thanh tra Sở KH&CN chủ trì phối hợp với các ngành liên quan tổ chức nhiều đợt thanh tra chuyên đề thuộc các lĩnh vực đo lường, chất lượng, nhãn hàng hóa và sở hữu trí tuệ tại các cơ sở sản xuất, kinh doanh; các trung tâm thương mại; các cơ sở sử dụng phương tiện đo giao nhận buôn bán hàng hóa tập trung chủ yếu vào các hàng hóa thiết yếu như: Thực phẩm, đường, sữa, bánh kẹo, thiết bị điện, xăng dầu, gas hóa lỏng, đồ chơi trẻ em, mũ bảo hiểm... Trong năm qua, hoạt động thanh tra đã tiến hành thanh kiểm tra 140 lượt

cơ sở, phát hiện 32 cơ sở vi phạm, xử phạt với tổng số tiền 59 triệu đồng.

Thông qua các hoạt động thanh tra đã đảm bảo quyền lợi chính đáng của người tiêu dùng, góp phần bảo vệ pháp luật trong lĩnh vực KH&CN trên địa bàn tỉnh, giúp các cơ sở sản xuất kinh doanh thực hiện đầy đủ các quy định của pháp luật.

Hoạt động tiêu chuẩn, đo lường, chất lượng (TCĐLCL) trong năm 2013 đã có nhiều đóng góp tích cực phục vụ sản xuất kinh doanh và đời sống xã hội trên địa bàn tỉnh, đảm bảo đo lường

Đoàn Thanh tra liên ngành tổ chức tiêu hủy mũ bảo hiểm và đồ chơi trẻ em

Ảnh: TL

được thống nhất và chính xác, ổn định và nâng cao chất lượng các sản phẩm hàng hóa chủ yếu ở địa phương, góp phần tăng năng lực cạnh tranh của sản phẩm hàng hóa và dịch vụ trên thị trường.

Tổ chức triển khai tốt các hoạt động công bố hợp chuẩn, hướng dẫn áp dụng các hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến, hàng rào kỹ thuật trong thương mại, kiểm tra, kiểm soát đo lường và chất lượng trên thị trường; tập huấn, đào tạo nghiệp vụ tiêu chuẩn đo lường chất lượng...

Hoạt động dịch vụ kỹ thuật đo lường thử nghiệm được đẩy mạnh. Công tác phân tích thử nghiệm đánh giá chất lượng trên các lĩnh vực:

Hoá sinh - môi trường, cơ điện - vật liệu xây dựng không ngừng phát triển lớn mạnh về phạm vi và số lượng, đáp ứng yêu cầu sản xuất kinh doanh và đời sống xã hội, đáp ứng yêu cầu của các cơ quan nhà nước và các doanh nghiệp. Năm 2013 đã kiểm định và hiệu chuẩn trên 9.000 phương tiện đo các loại và đã phân tích, thử nghiệm trên 13.000 mẫu thuộc các lĩnh vực cơ lý, VLXD, hóa sinh môi trường. Các thành quả trong hoạt động sự nghiệp kỹ thuật đo lường thử nghiệm đã góp phần hỗ trợ hiệu quả cho công tác quản lý nhà nước về TCĐLCL, thúc đẩy các hoạt động sản xuất, kinh doanh trên địa bàn tỉnh ngày càng phát triển theo hướng năng suất, chất lượng; góp phần đẩy mạnh công tác quản lý thị trường chống gian lận thương mại và cạnh tranh không lành mạnh, góp phần thiết thực vào sự phát triển KT-XH của địa phương.

Hoạt động ứng dụng và chuyển giao tiến bộ KHCN của Trung tâm Ứng dụng tiến bộ KHCN Quảng Bình đã đạt hiệu quả thiết thực và có sức lan tỏa mạnh mẽ trong phát triển KT-XH của địa phương, đặc biệt là trong lĩnh vực nông nghiệp nông thôn và miền núi. Thông qua việc triển khai các nhiệm vụ KH&CN cấp Nhà nước và cấp tỉnh, Trung tâm đã huy động được các viện nghiên cứu, các trường đại học, các cơ quan chuyển giao công nghệ về hướng dẫn và chuyển giao công nghệ. Triển khai tốt việc ứng dụng công nghệ sinh học trong sản xuất các cây trồng có năng suất chất lượng và hiệu quả kinh tế cao như các giống cây lâm nghiệp, giống nấm; tổ chức chuyển giao, ứng dụng công nghệ sử dụng năng lượng mặt trời vào một số xã thuộc vùng khó khăn tại tỉnh Quảng Bình phục vụ đời sống sinh hoạt cho nhân dân...

Hoạt động thông tin KH&CN đã tập trung tuyên truyền các chủ trương, chính sách về hoạt

động KH&CN, phổ biến kiến thức khoa học kỹ thuật, nhân rộng kết quả KH&CN phục vụ sản xuất và đời sống xã hội trên sóng truyền hình Quảng Bình, Báo Quảng Bình và Tạp chí Thông tin Khoa học và Công nghệ, Bản tin chuyên đề KH&CN, trên Website Sở KH&CN... với nội dung phong phú, đa dạng trên tất cả các lĩnh vực khoa học, công nghệ góp phần nâng cao nhận thức và tạo cầu nối để khoa học và công nghệ thực sự đi vào đời sống nhân dân.

Đặc biệt năm 2013, hoạt động thông tin KH&CN đã đẩy mạnh công tác thông tin tuyên truyền nhiều hoạt động trọng đại của tỉnh về lĩnh vực KH&CN như tuyên truyền hội thảo khoa học “Bảo tồn, phát huy giá trị khoa học mang tính toàn cầu của Di sản Thiên nhiên thế giới Vườn Quốc gia PN-KB”; các hoạt động hướng tới lễ Kỷ niệm 410 năm hình thành tỉnh Quảng Bình (1604-2014); quảng bá hình ảnh cho 05 doanh nghiệp trên Website Sở KH&CN...

Một trong những điểm nhấn hoạt động KH&CN trong năm 2013 chính là những đóng góp của Sở KH&CN Quảng Bình trong việc tham mưu và tổ chức thành công hội thảo khoa học “Bảo tồn và phát huy giá trị nổi bật toàn cầu của Di sản Thiên nhiên thế giới Vườn Quốc gia PN-KB”. Kết quả hội thảo đã tập trung làm rõ những phát hiện quan trọng về hệ thống hang động trong Vườn Quốc gia PN-KB từ năm 2003 đến năm 2013; những giá trị nổi bật của Vườn Quốc gia PN-KB; những đặc trưng về văn hóa tộc người; công tác bảo tồn các giá trị độc đáo có tính toàn cầu của khu hệ cá và hướng phát triển bền vững cho du lịch PN-KB... Đồng thời, hội thảo đã đưa ra những đề xuất, định hướng, giải pháp tổ chức quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị di sản, giúp VQG PN-KB phát triển theo hướng bền vững trong thời gian tới. Hội thảo khoa học là hoạt động khoa học thiết thực nằm trong khuôn khổ các hoạt động kỷ niệm 10 năm VQG PN-KB được UNESCO công nhận là Di sản Thiên nhiên thế giới.

Ngoài ra, thành quả nổi bật của ngành KH&CN trong năm 2013 chính là việc tổ chức

thành công Hội thi Sáng tạo Kỹ thuật tỉnh Quảng Bình lần thứ V. Qua gần hai năm tổ chức triển khai, Hội thi đã nhận được 69 giải dự thi thuộc 04 lĩnh vực: công nghiệp - xây dựng - giao thông; nông - lâm - ngư nghiệp; giáo dục đào tạo - công nghệ thông tin và y dược, môi trường. Ban Tổ chức Hội thi đã chấm và trao giải cho 28 giải pháp trên tổng số 69 giải pháp dự thi. Các giải pháp tham gia Hội thi Sáng tạo Kỹ thuật lần V đã tập trung và bám sát với thực tiễn của đời sống KT-XH của tỉnh, các giải pháp chú trọng vào tính mới, tính sáng tạo, tính khoa học và những hiệu quả KT-XH mang lại. Nhiều giải pháp đã được áp dụng trong thực tế và mang lại hiệu quả thiết thực, làm lợi cho doanh nghiệp hàng tỷ đồng, hoặc đã thay thế được thiết bị ngoại nhập, góp phần bảo vệ môi trường, bảo vệ sức khỏe nhân dân, nâng cao chất lượng dạy và học trong nhà trường. Đặc biệt có giải pháp đạt giải Hội thi Sáng tạo Kỹ thuật toàn quốc.

Có thể nhận thấy một điều mới rằng, trong năm qua thế hệ trẻ ngành KH&CN đã có nhiều nỗ lực trong hoạt động KH&CN và công tác xã hội với nhiều hoạt động thiết thực và hiệu quả. Nhiều đoàn viên thanh niên đảm nhận làm chủ nhiệm các đề tài, dự án nghiên cứu khoa học, đặc biệt là trong các lĩnh vực ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật phục vụ nông nghiệp và xây dựng nông thôn mới. Kết quả nghiên cứu của nhiều đề tài đã góp phần tích cực trong việc chuyển đổi cơ cấu nông nghiệp, áp dụng các mô hình trồng trọt, chăn nuôi tiên tiến; ứng dụng công nghệ sinh học trong sản xuất các giống cây trồng có năng suất chất lượng và hiệu quả kinh tế cao...

Năm 2013, Chi đoàn Sở KH&CN Quảng Bình đã tổ chức thành công Cuộc thi tìm hiểu Luật KH&CN năm 2013. Cuộc thi tìm hiểu Luật KH&CN là một trong những hoạt động sinh hoạt chính trị với mục đích tìm hiểu về Luật KH&CN, từ đó trang bị và nâng cao nhận thức cho đoàn viên thanh niên đang công tác tại Sở KH&CN về vai trò và tầm quan trọng của Luật KH&CN trong sự nghiệp phát triển KT-XH của đất nước.

Cùng với những hoạt động nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ, được sự quan tâm của Bộ KH&CN và UBND tỉnh, tiềm lực KH&CN tiếp tục được tăng cường cả về hạ tầng cơ sở vật chất, nguồn lực tài chính, nguồn lực thông tin và đội ngũ cán bộ KH&CN.

Về định hướng hoạt động khoa học và công nghệ năm 2014

Trên cơ sở những kết quả đạt được trong năm 2013, hoạt động KH&CN trong năm 2014 tập trung một số nhiệm vụ trọng tâm sau:

- Tiếp tục nghiên cứu, tham mưu Tỉnh uỷ, UBND tỉnh trong công tác quản lý nhà nước về KH&CN; những chủ trương, định hướng và dự báo các vấn đề phát sinh, phát triển có ảnh hưởng đến phát triển KT-XH nói chung và KH&CN nói riêng, đặc biệt là cơ chế chính sách hỗ trợ các doanh nghiệp KH&CN, các doanh nghiệp nghiên cứu khoa học và các dự án công nghệ cao.

- Tăng cường công tác quản lý KH&CN ở các ngành, các huyện; củng cố hệ thống quản lý KH&CN tại các ngành, huyện. Tăng cường tính chủ động, sáng tạo của cấp huyện, tạo điều kiện để cấp huyện huy động cao hơn các nguồn lực tại chỗ đầu tư cho KH&CN.

- Tiếp tục tham mưu UBND tỉnh trong việc chuyển đổi các đơn vị hoạt động theo Nghị định 115/NĐ-CP nhằm hướng các đơn vị này đẩy mạnh dịch vụ KH&CN.

- Tiếp cận nhanh và áp dụng tiến bộ KH&CN, ưu tiên đầu tư cho việc khảo nghiệm, đưa các loại giống cây, con có năng suất cao, chất lượng tốt và thích nghi cao vào sản xuất... Đẩy mạnh nghiên cứu khoa học về lịch sử, văn hóa và con người Quảng Bình, nhằm củng cố thêm tư liệu phục vụ các nghiên cứu khác, các hoạt động du lịch, phát triển KT-XH của tỉnh; phục vụ cho việc nâng cao năng lực lãnh đạo của Đảng, hiệu lực quản lý của chính quyền và xây dựng hệ thống chính trị vững mạnh.

- Phát triển hệ thống các cơ quan nghiên cứu và chuyển giao KH&CN. Đầu tư nâng cao năng lực KH&CN nội sinh cho các đơn vị, cơ quan KH&CN hiện có. Thực hiện tốt sự phối hợp với các viện nghiên cứu, các trường đại học

để giải quyết các nhiệm vụ KH&CN phục vụ phát triển KT-XH. Nghiên cứu và triển khai cơ chế gắn kết các viện nghiên cứu, trường đại học và doanh nghiệp cùng phối hợp nghiên cứu phát triển công nghệ và sản phẩm mới.

- Xây dựng và phát triển đội ngũ trí thức KH&CN trong tỉnh. Tạo môi trường thuận lợi cho trí thức KH&CN lao động, sáng tạo, tham gia thực hiện các nhiệm vụ KH&CN của tỉnh; tôn vinh và khen thưởng kịp thời các đơn vị, trí thức KH&CN có những đóng góp KH&CN, KT-XH của tỉnh.

- Xây dựng và phát triển thị trường KH&CN trên địa bàn.

- Đẩy mạnh việc hỗ trợ, khuyến khích doanh nghiệp thành lập sử dụng tốt Quỹ phát triển KH&CN để ứng dụng tiến bộ KH&CN, đổi mới công nghệ, nâng cao sức cạnh tranh của sản phẩm hàng hóa.

- Xây dựng và đưa hoạt động thống kê, thông tin KH&CN đi vào nề nếp, trở thành nguồn lực quan trọng phục vụ lãnh đạo, quản lý của các cấp, các ngành; phục vụ sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp, cơ sở và nhân dân.

- Tăng cường hợp tác trong nước và quốc tế về KH&CN, thu hút công nghệ tiên tiến phù hợp với điều kiện của tỉnh để áp dụng có hiệu quả.

- Phát huy có hiệu quả chức năng tư vấn, phản biện và giám định xã hội của Liên hiệp các Hội Khoa học Kỹ thuật và các hội khoa học chuyên ngành đối với các quy hoạch, kế hoạch chương trình kinh tế - văn hoá - xã hội lớn của tỉnh.

- Đẩy mạnh phong trào thi đua lao động sáng tạo trong cán bộ, công nhân viên, lao động và quần chúng nhân dân. Phát huy sáng kiến cải tiến kỹ thuật, áp dụng các thành tựu KH&CN, các giải pháp kỹ thuật tiên tiến vào công tác, sản xuất kinh doanh và đời sống xã hội. Đặc biệt là trong việc nâng cao chất lượng, hiệu quả quản lý, cải cách hành chính, chuyển dịch cơ cấu kinh tế, nâng cao hiệu quả nền KT-XH, xóa đói giảm nghèo, cải thiện đời sống nhân dân ■